

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ-CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Intelectualii și Biserica.

de P. S. S. Episcopul Crigorie

Lumea ideală, care nu cade sub simțuri, începe a avea aderenți din ce în ce mai mulți. Laturea materială a existenței omenești nu mai satisface pe mulți.

La noi foarte numeroși intelectuali se conving zi de zi că credința dezleagă problemele, iar știința sfârșește cu semnul „întrebării” la multe probleme. Precum nu știm ce este electricitatea, nu știm nici modul de alcătuire al clorofilei plantelor. Marele chimist Liebig avea dreptate să spună: *„Niciodată chimia nu va izbuti să producă în laboratorul său o celulă, o fibră musculară, un nerv, cu un cuvânt, o parte organică înzestrată cu proprietățile vieții, și cu atât mai mult un organism”*.

Acei intelectuali, cari ar crede totuși că lumea lor poate fi satisfăcută fără lumina credinței, sunt rugați a citi cu luare aminte instructiva broșură a preotului Econom A. C. Cosma apărută în Biblioteca Cercului religios cultural „Trotușul” din județul Putna. Broșura a apărut în anul acesta sub titlul: „Biblia și Știința”.

Firește, noi nu ne îndreptăm gândul spre atei pronunțați, lucru foarte rar la noi, căci infirmitatea sufletească a ateilor ușor vede lipsă de argumentație în cele mai luminoase dovezi. Noi, ne cugetăm la lumea variată a celor cari își afișează dragostea de Biserică și Credință. Chiar și în lumea strict bisericască câte odată ți-este dat să vezi ideea de credință și dragostea de Biserică în serviciul cultului personal. Oamenii de mulțori văd prin prizma persoanei lor adevărurile eterne. Și de mulțori persoana care face abia umbră pământului, crede că este un centru solar.

Natural este să nu ne ocupăm aici cu apariții bolnăvicioase, ori unde s'ar manifesta ele. În cler raritatea lor este evidentă. Deaceia ne vom mărgini să constatăm că mulți laici se înfățișează drept iubitori de Biserică și de Hristos. Aceasta însă nu ajunge. Într'o vitrină se afișează nu totdeauna marfa cea mai bună. Trecătorul nu vede, din afară, dar cumpărând marfa se convinge, că realitatea este adeseori înșelătoare.

Nu ne putem plânge că intelectuali noștri din părțile noastre nu ar fi oameni religioși, dar totuși trebuie să constatăm că spiritul de jertfă a scăzut în mod simțitor. Un Gojdu, un Mișu, un Ungureanu, astăzi sunt exemple rare. Trec oamenii cu avere și nu lasă nimic pentru Biserică în urma lor. Spiritul de jertfă este propovăduit de pe amvoanele sfințelor biserică, dar jertfele nu se arată.

Biserică i-se cere muncă intensivă. Toți au dreptul să-și spună cuvântul că aici lipsește un lucru, dincolo altul, dar cine se cugetă că o situație se îndreptează prin fapte de jertfă?

Biserica noastră s'a pornit la lucru dar îi lipsesc multe. Povața din afară este ceva prea nedeslușit. Deslușirea vine dela jertfe. Iar ca să jertfești trebuie să te apropii cu dragoste și bună dispoziție de domeniul credinței.

Marele apologet Pierre Dieterlen zice: „Adevărurile religioase pentru a fi înțelese, trebuiesc privite din interior, așa cum sunt picturile vitrail-urilor ale catedralelor, pentru a le aprecia frumusețea, ele trebuiesc contemplate de dinăuntru și nu din afară”.

Intelectuali noștri să privească din interio-

rul unei conștiințe curate la nevoile Bisericii noastre și să ne ajute. Suntem siguri că vom fi ascultați. Avem dovezi și înclinări spre jertfe mai mici. Nădăjduim că vom avea și în viitor mecenaji.

† Grigorie,
Episcopul Aradului.

Observări la proiectul de lege pentru reorganizarea învățământului teologic.

În numerii 77, 78 și 79 al ziarului „Universul” s'a publicat „Proiectul de lege pentru reorganizarea învățământului teologic”, întocmit de comisiunea formată din membrii Sfântului Sinod și reprezentanți ai Ministerului Cultelor, dând prin aceasta posibilitatea unei discuții publice, din care pot să rezulte păreri, critici, eventual, pot fi considerate la redactarea definitivă a proiectului.

Proiectul de lege contemplant stabilește 3 tipuri de școli pentru pregătirea clerului secular, când enunță că: *„educațiunea și instrucțiunea teologică încep în seminarul teologic ca școli pregătitoare de grad secundar și se vor desăvârși în academii și facultăți de teologie, care sunt institute de învățământ superior cu caracter universitar”*.

Facultățile de teologie vor funcționa în cadrele universităților, iar academii, deși avansate de institue „cu caracter universitar”, funcționează în cadrele organizației bisericești, sub autoritatea și controlul Sfântului Sinod prin chiriarchul locului.

Dar înainte de a stabili caracterul și cadrele institutelor pentru desăvârșirea învățământului teologic, e necesară, credem o, precizarea a menirii lor, a rolului ce au fost și sunt chemate a-l îndeplini.

Seminarile teologice sunt școli pregătitoare de grad secundar.

Facultățile de teologie au înalta chemare de a pregăti elita clerului, candidați la preoție, cari să poată ocupa demnități ecleziastice, parohii urbane și catedre în învățământul religios, iar academii teologice, evolute din vechile institute teologice ardeleni, în baza trecutului și a organizației lor actuale: de a crește clerul eparhial pentru păstoria sufletelor.

Făcând aceasta distincție a menirii lor, e logic să existe o deosebire și în privința caracterului lor și a cadrelor, în cari vor funcționa. Proiectul de lege determină însă această deosebire în dispozițiuni de ordin jurisdicțional, plasând facultățile, precum e și firesc, în cadrele universitare, iar academii în cadrele organizației bisericești și sub jurisdicțiunea consiliului permanent. Din punct de vedere didactic ambele sunt institute „cu caracter universitar”, au aceleași catedre, situația, drepturile și datorile profesorilor sunt identice, materiile de învățământ se predau și la academii

„În același estențune ca la facultăți, cu excepția cursurilor speciale pentru doctorat”. Și academii pot conferi titlul de: licențiat în teologie.

Chiar cu riscul de a întâmpina opoziții, imputări și supărări cutez să afirm, că academii teologice pot fi încadrate în noua organizație a învățământului nostru teologic, ca un tip de școală intermediară între învățământul secundar și universitar, având organizarea lor tradițională adaptată cerințelor vremurilor și corespunzătoare necesităților sufletești și culturale ale eparhiilor.

Cât timp Biserica și Statul nu pot oferi condițiile absolut indispensabile pentru ca imensa majoritate a enorilor să poată fi îndeplinite cu absolvenți și licențiați ai facultăților, menținerea și dezvoltarea acestor institute superioare de instrucțiune și educațiune teologică e un Imperativ categoric, peste care — cel puțin în eparhiile din Ardeal — nu se poate trece, fără a nu distruge stări consolidate, tradiții sfinte și adânc înrădăcinate și fără a nu cădea într'un regres păgubitor și jignitor pentru prestigiul nostru bisericesc și cultural în fața bisericilor minoritare.

Proiectul dispune, foarte corect, ca studenții dela academii teologice să fie „toți interni: bursierii și solvenții”.

Pentru ce nu se impune acest obligament categoric și atât de important pentru educația candidaților la preoție și studenților dela facultăți?

Proiectul rezolvă spre mulțumire generală problema internatelor teologice, cari vor sta în strânsă legătură cu facultățile și academii și sub conducerea directă a Sfântului Sinod, prin chiriarchul local. Prin organizația ce li se dă s'a avut în vedere importanța educativă ce o au la formarea viitorilor preoți.

Slujitorul sfintelor altare se formează nu numai prin o instrucțiune pur teoretică de pe catedră, ci și prin o educație de internat (seminar), care prin un regim de disciplină bisericească îi obișnuiește la o muncă intelectuală perpetuă, la exerciții de pietate, și-l formează în o personalitate de o religiozitate profundă și nefățărță și de o virtute activă și constantă.

E timpul suprem să dispară și la noi tipul studentului în teologie lăsat de capul lui într'un mediu social, ce-l influențiază mentalitatea și purtările în o direcțiune contrară spiritului și disciplinei bisericești — îl laicizează.

Monahul în mănăstire, soldatul în casarmă, iar studentul în teologie în internat!

Pe lângă facultăți și academii proiectul menține și generalizează tipul seminarilor din vechiul regat ca școli pregătitoare de grad secundar în procesul de educațiune și instrucțiune teologică.

Învățământul seminarial, împărțit în două cicluri, durează 7 ani. Ciclul inferior 3, cel superior: 4 ani. În ciclul inferior se vor preda materiile prevăzute în programa gimnaziilor, și muzica bisericească, iar în cel superior: 1. Citirea și explicarea Sf. Scripturi cu no-

flui de introducere și exegeză 2. istoria bisericii universale și române 3. dogmatica 4. dreptul bisericesc 5. morala 6. apologetica 7. liturgica practică 8. limba română 9. latina 10. elina 11. franceza 12. germana sau engleza 13. istoria universală 14. istoria românilor 15. geografia universală și a României 16. matematicile 17. științele fizico-chimice și naturale 18. economia politică cu dreptul constituțional și administrativ 19. igiena și medicina populară 20. muzica vocală și bisericească 21. desenul artistic și pictura bisericească 22. educația fizică și 23. lucrul manual.

Dacă în ciclul inferior al seminarilor se predau aceleași materii ca în clasele inferioare ale liceului, — gimnaziului, — menținerea acestui ciclu de trei ani numai de dragul muzicii bisericești e o sarcină fără rost și folos profesional în bugetul statului. Și așa avem prea multe licee și gimnazii.

Ciclul superior, de patru ani cu 23 materii de învățământ, se prezintă ca un tip de școală cu totul antipedagogic. A însărcina băieți în dezvoltare cu un potop de materii necesare pregătirii profesionale și culturale generale: din domeniul teologic, literar și științific, din arte și dexterități, e un sistem unic în lumea școlară, care aplicat duce cu siguranță la tâmplirea, istovirea și pipernicirea sufletească și trupestă a generațiilor viitoare.

Decât un astfel de „mixtum-compositum“, din care e imposibilitate pedagogică și fizică să rezulte o pregătire profesională și de cultură generală, ca bază suficientă pentru studii mai înalte, mai bine ca seminarile actuale, cu tradiții și merite ce nu pot fi nesocotite, să fie dezvoltate în academii teologice, ori licee pure cu caracter confesional ortodox, sau, existând în localitate liceu, în internate — colegii ortodoxe — care puse sub autoritatea episcopatului și conduse de organe ale eparhiei, cu un program de muncă îndrumată în spirit evanghelic și ortodox și în cadrele disciplinei bisericești să dea elevilor noștri de liceu o educație creștinească, atât de necesară în vremurile noastre, și să deștepte în ei dragoste și vocațiune și pentru cariera preoțească.

Pentru conducerea și controlul învățământului, proiectul institue o „Direcțiune a învățământului teologic“, pe lângă care va funcționa: a. un *consiliu permanent* din patru membri și b. *Corpul Inspectorilor*, în număr de patru.

Consiliul permanent „și da avizul“ asupra următoarelor chestiuni: 1. înființarea de noi școli teologice 2. cercetarea cărților didactice 3. regulamente școlare 4. programe analitice 5. instituirea comisiilor pentru concursul de ocupare a catedrelor vacante dela academii și seminarii 6. numiri, transferări, definitivări, pensionări din oficiu, gradații de merit, concedii mai mari de o lună, măsuri disciplinare și trimiterea în judecată a membrilor corpului didactic.

Direcțiunea eliberează diplomele de absolvire a

seminarilor, diplomele de licență ale absolvenților dela academii, diplomele de capacitate pentru maeștrii de muzică bisericească; publică concurs pentru catedrele vacante la academii și cele de materii religioase la seminarii. Cererile de înscriere la examenul de concurs ale candidaților le comunică chiriarhului respectiv pentru „a și da avizul.“ La Direcțiunea învățământului teologic se centralizează și bugetele școalelor teologice.

Inspectorii, în număr nu mai puțin de patru, inspectează toate seminarile din punct de vedere didactic, administrativ, disciplinar și educativ.

Cum însă Biserica noastră ortodoxă română în baza legii și a statului ei de organizare din 1925, are consilii și adunări eparhiale, eforie bisericească, consiliu central și congres național bisericesc și în frunte Sf. Sinod, e superfluă și fără rost înființarea unui nou aparat administrativ, costisitor, în cadrele acestei organizații. Atribuțiunile direcțiunii, consiliului permanent și ale corpului inspectorilor cad în sfera de activitate și competență a organelor eparhiale și centrale bisericești, a chiriarhilor și a Sf. Sinod.

Sistemul de centralizare contemplat vatămă drepturile și îndatoririle canonice ale episcopilor, știrbește principiul episcopal, temelie canonică a organizației noastre bisericești, face iluzorică autonomia eparhiilor și trece peste atribuțiile organelor și corporațiilor eparhiale și centrale bisericești, recunoscute prin legea de organizare a bisericii. Articolul 144 lit. a. p. i) din Statut dispune doar apriat, că secția administrativă bisericească a consiliului eparhial are dreptul și datorința de „a îngriji de bunul mers al școalelor teologice“, iar sub litera d. p. h. dă drept secțiilor consiliului eparhial, ca în ședință comună să institue directorii și profesorii dela școalele teologice pe baza recomandării făcute de secția bisericească. „A stabili sau aproba programele învățământului religios din școalele teologice și a indica mijloacele de educațiune...“ e un drept, întemeiat pe canoane, al Sf. Sinod, asigurată în articolul 2 litera i. din Statut. În baza articolului 8 din Statut congresul național bisericesc are să stabilească norme și regulamente obligatorii pentru întreaga biserică, așadar și pentru școalele teologice, încadrate în organizația bisericească.

E ridicol ca în chestia unui concediu de peste o lună să-și dea avizul consiliul permanent cu sediul în capitală, când al în nemijlocită apropiere episcop și consiliu eparhial cu drept de supraveghere și control asupra școalelor teologice și așezămintele culturale ale eparhiei. E anticanonice să-și dea avizul consiliul permanent în chestii disciplinare, să trimită în judecată și să pronunțe chiar și judecăți asupra membrilor corpului didactic dela institutele teologice, cât timp aceștia, funcționând la așezăminte culturale ale bisericii, stau sub autoritatea și controlul Sf. Sinod (art. 34 din legea de org) și unii aparținând clerului nu pot fi scoși de sub jurisdicțiunea canonică a episcopului eparhial.

Cât timp biserica are instanțele sale de judecată: Consistoriile spirituale, ce rost au atâtea foruri disciplinare: Chiriarhul locului, comisiunea de judecată pentru profesorii dela seminarul și academiile, comisiunea de judecată dela Ministerul Instrucțiunii și în fine instanțele de judecată bisericească pentru abateri de ordin dogmatic.

Sunt de prisos și comitetele școlare pe lângă seminarul cât timp însuși proiectul recunoaște, precum e firesc și legal, dreptul de control al gestiunilor financiare ale seminarilor și academiilor, precum și ale internatelor de pe lângă facultăți, secțiilor economice ale consiliilor eparhiale.

Proiectul supune unei judecăți aspre academiile teologice existente în eparhiile din Ardeal, și în baza acestei judecăți lasă în flintă cea din capitala metropolei, Sibiu, și academiile postbelice din Cluj și Oradea, iar pe cele vechi din Arad și Caransebeș le degradează de seminarul pregătitoare, imposibile pentru stările din Ardeal.

În baza căror principii de drept ori dispoziții canonice s'a făcut această selecție? Și-a câștigat onorata Comisiune materialul informativ necesar? Făcut-a vre'o anchetă, ca diu starea și organizarea, trecutul și condițiile, în cari funcționează actualele academiile din Ardeal, să poată trage concluziuni drepte și nepreocupate în privința necesității și a rosturilor lor de existență? Avut-a în vedere trebuințele de ordin sufleteș și cultural, național și economic ale credincioșilor noștri români din cele două eparhii ortodoxe dela frontieră, mai expuse atacurilor și tentativelor streine? E canonic și patriotic a osândi aceste două eparhii istorice la o stare de inferioritate culturală? E biserica ortodoxă din Ardeal, atât de bogată în monumente culturale, ca fără muștrare de conștiință să poți dărâma așezăminte, prin cari au trăit suferințe și și-au manifestat dreptul la o viață culturală proprie fericiții noștri înaintași, cari prin jertfele și martiriul lor ne-au pregătit marele praznic al învierii neamului românesc? Ar fi un sacrilegiu, care ne-ar aduce blestemul lor și osânda meritată a posterității!

În baza cărui drept ori considerații de stat eparhiile Arad și Caransebeș sunt însărcinate cu cheltuielile insuportabile a unor clădiri noi, adaptări de localuri și investiții considerabile pentru seminarile teologice, ce le acordă grațios proiectul pentru organizarea unitară a învățământului nostru teologic? N'au rezolvit aceste eparhii, în vremuri grele, întocmai ca cele privilegiate prin proiect problema de existență pentru oricare biserică: instrucțiunea și educațiunea clerului pastoral?

Nu mai insist asupra nedreptății și umilirii ce li se face eparhiilor istorice din Arad și Caransebeș, având ferma convingere că la redactarea definitivă a proiectului organele și corporațiunile cu cădere se vor pune pe punctul de vedere al dreptății și al echității

față de aceste eparhii, cari în baza canoanelor și a legii de organizare bisericească sunt părți constitutive autonome și egal îndreptățite în organismul nostru bisericesc.

Examinând proiectul în complexul lui e izbătoare lipsa de claritate și precizie, cerinți esențiale pentru o lege organică și fundamentală. Cuprinde amănunte, până la stabilirea jetoanelor de prezență pentru membrii consiliului permanent, care se întrunește odată pe săptămână, în loc să se mărginească la fixarea de principii, în articoli concisi, categorici și bine determinați. Introduce în administrația școlară un burocratism de prisos și costisitor și o confuzie în exercitarea drepturilor ce le acordă organelor de conducere și de control.

Concursul pentru catedrele vacante dela academiile și cele de materii religioase dela seminarul și publică direcțiune învățământului teologic și cererile de înscriere la examenul de concurs le comunică chiriarhului respectiv, ca în termen de o lună să-și dea avizul. Motivele invocate de chiriarh asupra unui candidat le judecă în ultima instanță direcțiunea învățământului. Dacă Chiriarhul nu răspunde la termen, sau nu-și motivează contestarea, candidatul rămâne la concurs. Direcțiunea comunică rezultatul examenului chiriarhului, care va face instituirea conform articolului 144 litera d. punct h. din Statut. În alt loc se zice că, avizul pentru numiri îl dă consiliul permanent. Decretul regal de numire se face prin direcțiunea învățământului.

Întrebăm cum poate, bunăoară, Episcopul Aradului să-și dea avizul asupra unui candidat originar din Basarabia ori Cadrilater, pe care nu-l cunoaște?

Profesorii pentru materiile laice dela seminarul „vor fi recrutați în conformitate cu dispozițiunile înscrise în legea învățământului secundar.” În consecință, contrar drepturilor asigurate prin articolul 144 din Statut, chiriarhul și consiliul său eparhial pot institui numai profesorii dela academiile și cei pentru materiile religioase dela seminarul, iar cei pentru materiile laice, în preponderanță, vor obține catedrele acestor materii prin numiri directe din partea onoratului Minister al Instrucțiunii, stăpânul și îndrumătorul învățământului laic. Seminarile teologice vor funcționa deci ca institute bisericești și profane, sub două regimuri, unul al Cultelor și altul al Ministerului de Instrucțiune.

Acelaș sistem complicat și procedură încălțită și în chestiile disciplinare ale membrilor corpului didactic, în deosebi la aplicarea pedepselor. Chiriarhul poate aplica numai pedepsele mai ușoare, în baza unui raport al inspectorului, pe cari însă are să le comunice direcțiunii. Direcțiunea aplică amenziile, la propunerea chiriarhului sau a inspectorilor, pedepsele mai grave în baza hotărârii comisiunii de judecată. Profesorul mirean pentru escludere definitivă din în-

vătământ va merge la judecate Ministerului de Instrucțiune. Pentru abateri de ordin dogmatic judecă, atât pe preoți cât și pe mireni, instanțele bisericești.

Cari sunt însă criteriile în baza cărora se evaluează și determină apriori abaterile și delictele disciplinare ale profesorilor pentru judecata unuia sau altuia dintre multele foruri în drept de a enunța sentințe. Poate fi amendat și pedepsit, chiar și cu cea mai mică pedeapsă, un profesor în baza unui raport al inspectorului? Dacă bietul delicvent e învinuit de mai multe abateri ori delicte deodată și de natură deosebită, poate fi purtat dela Ana la Calafă.

Un proiect de lege, fundamentală, nu se pregătește, credem, numai prin munca unilaterală a unei comisii adhoc, fără a dispune și stăpâni prealabil materialul informativ și datele statistice necesare și fără a cere avizul corpurilor didactice, a chiriarhilor și a organelor eparhiale și centrale bisericești, precum și opinia bărbăților cu experiență pe terenul învățământului teologic — din toate provinciile. Se impune deci o revizuire temeinică a proiectului, o apropiere a lui de necesitățile și realitățile date, ca astfel în forma lui definitivă să aibă consensul tuturor factorilor cu cădere.

Dr. T. Botiș

PAGINA CATHETICĂ.

Prestigiul preotului catihet.

Ca să fi catihet bun trebuie să dispui de cele două daruri indispensabile și anume, întâi să ai tu cunoștințe temeinice despre adevărurile relevate de Hristos și apoi să cunoști bine sufletul de copil ca să știe ce să-l înveți și apoi cum să-l înveți.

Dar peste toate darurile pe cari trebuie să le aibă un catihet bun, darul suprem este prestigiul personal de care se bucură acest catihet în comuna sa.

Precum pe întreaga față pământului așa și la noi martorul cel mai apropiat al vorbelor și al faptelor părinților este copilul.

Copilul pe care trebuie să-l catehizăm noi în școală vine de acasă cu părerile părinților despre biserică și preot. Și dacă preotul catihet are nenorocirea să fie bănuț, să fie calomniat de părinții de acasă, atunci chiar de ar fi cel mai excelent catihet, munca lui nu poate da roadele cuvenite.

Durere, dar trebuie să o spunem noi, cei mai mulți preoți catiheti avem să ne luptăm groaznic cu răul din sufletul copiilor pe care aceștia îl aduc de acasă în școală.

Și fiindcă acest rău existent nimiceste cele mai bune intenții și cea mai bună muncă a noastră a preoților catiheti chiar așa cum face bruma cu florile, acest rău trebuie să-l învingem în primul rând ca să putem avea roade.

Primul și ultimul gând al nostru trebuie să fie cucerirea sufletelor copiilor pe care avem să-i educăm în duhul lui Hristos. Învățământul religios nu poate fi nici odată teorie în școală, ea poate fi teorie cel puțin acolo în odala de lucru unde noi pregătim materialul cel vom preda în școală, aici însă..... învățământul religios începând dela prima până la ultima clasă trebuie să fie ceva practic, și poate cu cuvântul practic nu am spus tot, învățământul religios, trebuie să fie lumină din lumină, duh din duh, dragoste din dragoste.

Catihetul, care crede că învățământul religios poate fi teorie, a pierdut posibilitatea dela primul pas de a face din copilașii încredințați lui ceva asemănător cu Hristos și de a-i cuceri sufletește, chiar aceea ce este mai esențial în catehizație.

Prestigiul nostru de părinte iubitor poate nu-l putem câștiga în fața bătrânilor și a părinților de acasă care înainte de toate sunt bănuțori și învechiți în obiceiurile lor, dar suntem datori să-l câștigăm în fața copiilor, cari au sufletul slobod și îl putem câștiga dacă ne dăm toată silința.

Copilul de școală mai întâi vrea să știe să se convingă ce suntem noi catiheti lui, învățători severi cari ascultăm cu mare atenție ce ne spune, ca apoi la un cuvânt lăsat afară să ne întorcem la față, să-l muștrăm și să-i aplicăm dojana, ori părinți iubitori cari ne interesăm de sufletul lui și îl încălzim, îl iubim și îl ajutăm.

În sfânta evanghelie ni se spune că au venit mamele cu copiii la Domnul nostru Isus Hristos. Noi cu toți știm că copilașii în fața oricărui strein sunt timizi, își întorc capșoarele și se folosesc numai decât de unica lor armă și putere, care este plânsul.

Și copilașii din Evanghelie nu au făcut așa, ci și-au întins brațele către Mântuitorul, fiindcă izvora o nespășă iubire și blândețe.

Catihetii de azi pot să studieze mult studiile teoretice despre catehizație și să-și însușească de acolo multe cunoștințe, dar dacă nu vor avea și ceva din iubirea și din blândețea lui Hristos, vor fi instructori de religie, dar nu modelatori de suflete.

Prestigiul nostru înaintea copiilor, fără de care nu se poate face catehizație, nicidecum nu-l vom putea câștiga cu cunoștințele noastre cari trebuie să fie la fiecare catihet ceva de sine înțeles, ci prin *filința* cu adevărat creștinească.

Am cucerit sufletele copiilor, atunci celelalte vor

veni dela sine, ascultarea și învățarea, nu am cucerit sufletele copiilor, tot ceea ce am învățat se uită repede.

Nimeni nu observă mai repede decât copilul că aceea ce facem este făcut cu inima întreagă sau cu inima de jumătate.

Rari de tot sunt copiii cari nu plâng când le citești bucată „Piciul”, de Brătescu Voinești.

Și câte lucruri înduioșetore nu avem noi în materialul biblic, care este baza învățământului religios și nu ne dăm silința să le exploatăm.

O bucată mai frumoasă decât „Calm și Avel” cu care poți impresiona până la lacrimi copii nu este. Depinde predarea acestei bucăți nu așa cum o prinzi cu ochii ci cum o pătrunzi cu sufletul. După ce o recitează bine copiii această bucată să cauți s'o aduci în viața lor.

Să-l miște nițel la inimă.

Catehizația nu este chestie de Iscusință învățătorească, ci treabă sufletească, fără de cari nu am făcut nimic.

Prestigiul înaintea copiilor și dragostea lor față de noi le câștigăm întrucât facem catehizația cu întreg duhul nostru.

De câteori copiii, acea rugăciune o învață mai bine pe care le-o rostim noi mai clar, mai cu dragoste, mai cu convingere. Și ce frumoase, ce mângăietoare sunt rugăciunile noastre toate și cum ar prinde ele toate rădăcinii adânci sufletele copiilor dacă le-am rosti așa cum trebuie.

O rugăciune este de multeori ca un munte înalt, trebuie să mergi mult și să asuzi mult până ajungi în vârful lui, dar odată ajuns ai o satisfacție și o plăcere deosebită.

Tot ce propunem noi în școală din Scriptură nu se pare un munte așa înalt pe care nu-l poți urca cu doi pași.

De aceia scumpi frați catibetii cu toți să ne suim la înălțimea învățăturilor propuse în ora de catehizație și atunci și prestigiul înaintea copiilor îl vom avea și deasupra și dragostea lor.

Mare vorbă este asta:

Suflet de copil.

Deunăzi îngropam copilul unei mame sărace, dar amarlic de sărace.

Biata mamă, nu pun nimic din fantezie, era înfășurată în zdrențe.

Mă pun să număr pe participanți. Cu preot cu învățător cu copiii minisranții suntem zece la număr.

Cosciugul era așezat în groapă.

Doi prieteni de ai familiei, val și amar și de ei, aruncă cu zor țărâna să astupe groapa.

Mama îngenuchiată la marginea gropii de câte

ori cade câte o lopată de pământ scoate câte un chiot de jale înfiorător.

Mă uit la copii minisranți și ei au rămas în marmuriți cu ochii plin de lacrimi.

„De ce plângeți copiii?” întreb. Și atunci unul răspunde „Mă rog cum îi pare de rău la mumă-sa”.

Ne ducem mai departe fiindcă ne doare jalea și mă gândesc ce mare și ce frumos ești suflet de copil și ce fericiți sunt cei ce pot pătrunde în tainele acestui suflet.

Dr. Ștefan Cioroianu.
protopop.

Arma noastră.

Sectarul de toate nuanțele, dându-și seama de forța formidabilă pe care o reprezintă Biblia la formarea convingerilor religioase, este firesc să se întemeleze și să se referască la dânsa. Aceasta cu atât mai mult, deoarece Sf. Scripturi i-se recunoaște în general inspirațiunea divină. Este însuși Cuvântul lui Dumnezeu. Are caracter infalibil și trece drept revelațiune categorică divină. Cunoscând sectarul forța latentă de convingere religioasă a Bibliei, dela început au lucrat în numele Bibliei.

Biserica și clerul au fost insultate și atacate cu o cutezanță ne mai pomenită, în numele Bibliei. Adevărurile noastre de credință, precum și legitimitatea ființării clerului, au fost rând pe rând contestate în numele aceleiași Cărți Sfinte. Este prea adevărat, că atacurile și contestările se fac pe baza textelor Sf. Scripturi, arbitrar alese și tendențos tălmăcite. Procedura sectară întemeiată pe autoritatea apodictică a Bibliei, reușește totuși să producă în masele inconștiente măcar iluzia adeverității.

Se impune acum întrebarea, în acțiunea noastră misionară, care este arma de căpetenie? Răspunsul este foarte simplu, anume: Biblia. Atacurilor aduse nouă de sectari în numele Bibliei, nu le putem răspunde cu demnitate, decât tot cu Biblia. Trebuie să demascăm cu Biblia în mână procedura lor arbitrară, și de rea credință. Să ne pătrundem tot mai mult de adevărul, că în defensiva precum și în acțiunea noastră ofensivă — fără Biblie — cauza noastră este pierdută. Oricât de frumos am vorbi, fără temel biblic, nu vom putea convinge. La textele contrare aduse nu putem să răspundem decât tot prin textele Sf. Scripturi, din care să reiese adevăritatea doctrinei ortodoxe. Fără textele stringente biblice, toate parafrázările și comentăriile oricât de ingenioase ar fi, rămân însuficiente.

Dată fiind marea însemnătate a Cuvântului Du-

mnezeesc pentru predica credinții creștine, Sf. Ap. Pavel ne grăiește. „Căci Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrărilor mai tăietor decât orice sabie cu două tăișuri, pătrunde până acolo, că desparte sufletul și duhul, în încheieturile și măduva, judecă simțirile și gândurile inimii. (Ebrei IV, 12.) Cu un ascuțit al sabiei duhului suntem răniți, iar noi ca niște buni atleți ai lui Hristos trebuie să lovim cu celalalt ascuțit al sabiei duhului. Lovitura noastră trebuie să fie puternică, să pătrundă până la acea adâncime, unde se judecă simțirile și gândurile inimii omului.

Dacă nu vrem să înțelegem acest duel creștin ortodox și în loc să ne folosim de minunata sabie a duhului, vom recurge la subterfugiul cotorului de mătură, nu numai, că nu realizăm nimic, dar devenim ridicoli.

Este foarte firesc, că Evanghelia n'are menirea de a fi numai luxos compactată și sărutată, ci mai ales a fi citită și tâlmăcită. Să nu se creadă însă, că discuția cu sectarii ar reclama cine știe ce aprofundare savantă a Bibliei. Ceeace ne lipsește și ne trebuie este cunoașterea Bibliei din punct de vedere sectar. Discuția cu sectarii se reduce la o îndemănare la o dibăcie de a aduce texte biblice precise, pe capitole și versuri, cari să le contrazică rătăcirile lor. Avem atâtea scrieri de specialitate bune, din cari putem, spicui cele de lipsă.

Este adevărat, că vigilența și concursul autorităților laice ne sunt foarte folositoare, dar problema sectară nu se poate tracta și nici rezolvi în mod polițienesc. „Adevărurile credinței să fie cunoscute de masele largi ale poporului. Pe cei rătăciți nu cu poliția îi vom readuce, ci în numele lui Hristos.“ (Prea. Sf. Sa Dl. Dr. Grigorie G. Comșa. Biserica Misionară. Arad 1929. pag. 26.) În lupta misionară trebuie să ne folosim de sistemul așa-numit bibliocentric. „Prin sistemul bibliocentric, teologia ortodoxă se apără, se explică, se documentează din textul Bibliei, cu el și prin el în lupta cu sectele protestante. (Sistemul Bibliocentric. Ecou. I. C. Beldie Galați. 1927. pag. 22) Nu voim să ne facem iluzii cu privire la rezultatele ce s'ar obține, convingși fiind de multiplicitatea și diversitatea cauzelor sectarismului. Remarcăm însă, că afară de propagandiștii sectarii interesați și fără convingeri, există jertfele inconștiente ale lor, dispuse la discuțiuni. „Sufletele cari stau la extremele culturii au o deosebită predilecție pentru cuvântul scris (Ibid. pag. 22)

Între aceștia putem avea un pescuit și un seceriș bogat. Suntem forțați să le răspundem cu aceleași arme și în numele aceleași Cărți sfinte. Raționamentele noastre oricât de simple și naturale ar fi, nu vor ajunge, fără biblie. Ca să dovedesc această aserțiune, mă referesc la un fapt din domeniul sectar. Anume, sectarii în cele trecute decenii erau în buna credință,

că preoțimea este incapabilă să susțină discuții cu e pe baze biblice. În timpul mai nou risipindu-li-se acest prejudiciu, în urma propagandei sistematice a clerului nostru, corifeii sectarilor au interzis aderenților lor discuțiile biblice cu noi. Se izolează. Fug de discuțiuni. Explicația nu poate fi alta decât că-și tem existența. Agresorii de ieri, se complac azi într-o situație de rezervă. Atacurile se fac cu mai multă circumspecțiune. Se vede că-și tem pielea.

În zezumat să dăream naiva părere, că sectarismul fiind un lucru omenesc, s'ar desfilanța dela sine, fără concursul Bisericii.

Apoi să ne încredințăm tot mai mult, că arma noastră misionară de căpetenie este sabia duhului, Biblia!..

Preotul: Ștefan R. Lungu.

Biserica ortodoxă în Polonia.

Se pare, că pe paginile presei noastre bisericești s-a mărturisit în măsură suficientă, că bisericile ortodoxe naționale în prezent trăesc fără prea multă legătură, chiar informativă una cu alta.

După războiul mondial viața omului simțitor s'a complicat, ceea ce n'a putut să nu aibă răsunet și în viața bisericii. În viața fiecărei biserici s'au ivit o mulțime de probleme noi, cu importanța lor capitală. Au venit greutăți interne și externe necunoscute sau cel puțin neactuale înainte de război, iar acum se cere dezlegarea grabnică a lor. Fără îndoială, fiecare dintre aceste biserici dezvoltă o muncă intensă pentru a fi la înălțimea chemării sale. Așa trebuie să fie și așa este.

Mă gândesc la sora noastră, biserica ortodoxă din Polonia, care trăește și lucrează în stat catolic și care în trecutul său a fost o mamă vitregă pentru biserica ortodoxă de acolo.

Din cauza lipsei de legătură presa noastră bisericească nu ne oferă, în măsură suficientă, informații despre starea lucrurilor de acolo. Totuși puținele știri ce se strecoară în mod fragmentar prin presa laică, ne spun că situația bisericii ortodoxe lasă mult de dorit, că viața ei nu curge atât de lin cum se pare la prima vedere. Oare nu sunt simptome îngrijorătoare ca de exemplu aceea când înaintașul actualului mitropolit, Dionisie, a căzut sub lovitura de gloanțe a unui Arhimandrit și svetnic al său.

Cei dornici de a avea oarecare idee despre viața bisericii ortodoxe din Polonia, sunt siliți să caute izvoare necesare în presa poloneză.

În general dela un publicist, care trăește, în svâr-

colirea evenimentelor e greu să aștepti apreciere obiectivă a mersului lor. E imposibilitatea să judec cu obiectivitatea deplină zilele trăite. Totuș, există o anumită graniță peste care trecând, lipsa de obiectivitate se preface în schimonosire intenționată stării faptice. O astfel de atitudine nedreaptă și lipsită de sânge rece față de biserica ortodoxă cu nevoile și necazurile ei, în coloanele gazetelor poloneze, s'a făcut ceva obligator. Din cauza aceasta multe articole ale ziaristicii poloneze au fost consacrate situației bisericii ortodoxe și în general temelor bisericești, pierd însemnătatea și seriozitatea lor.

De aceea cu mare plăcere și satisfacție trebuie să notăm cazuri, când în presa poloneză mai serioasă, apar articole pe tema bisericească, articole relativ obiective cum pot fi obiectiv scrise de publiciști polonezi.

La astfel de ieșire obiectivă aparține articolul Dlui Z. Modzelevschii în „Curier Varsavschii“.

În cuvântul său introductiv Dl. Modzelevschii caracterizează atitudinea ce trebuie să o avem față de directivele generale politice bisericești a Statului polon.

Iată ce spun ele: „Pentru deslegarea problemei ortodoxiei în Polonia, pentru dezlegarea problemei confesionale a una șase parte din totalul cetățenilor, cult care este pe deplin creator în stat pe baza structurii sale ierarhice, trebuie să ne aplecăm, fiind înarmați complet, cu obiectivitatea istorică, cu înțelegerea însemnătății de stat a acestei chestiuni. Normalizarea situației de drept a cultului, garantarea sprijinului în măsură convenită din partea statului, iată una din probleme de competență pentru administrația noastră mărginașă“.

De sine înțeles, că Dl. Modzelevschii este adepta autocefaliei bisericii ortodoxe în Polonia. O altă atitudine la chestiunea aceasta nu putem să cerem de la un publicist polonez și înseamnă a cere o imposibilitate. Din punct de vedere a Dlui Modzelevschii după proclamarea autocefaliei pentru îmbunătățirea situației de drept a bisericii la început s'a făcut ceva. Și are dreptate.

Dar mai departe, spune el: „organizmul bisericesc a servit pentru experimente. Schimbarea politicii administrative mărginașe a avut ca efect schimbarea atitudinii guvernului față de ortodoxie. A început un proces de slăbire a ortodoxiei din lăuntru prin trezirea neînțelegerilor naționale; sămânțare anume: neînțelegerilor, slăbire și discreditare autorității clerului, în văzul populației... Ministerul Cultelor n'a confirmat hotărârea convocării sinodului local și nici n'a dat voce la convocarea acestui sinod declarând, că sinodul

poate avea loc numai după ce se face legiferarea situației de drept a cultului ortodox.

Se vorbește, că în liniștea cabinetului, ministerul lucrează proiectul de legiferare, despre conținutul căruia organele bisericești interesate, cunosc foarte puțin. Astfel Ministerul de Culte a lăsat pe timp nedeterminat să se prelungească organizarea de legiferare a unui cult principal din cele existente în Polonia și la care cult aparțin câteva milioane de cetățeni ai Poloniei. Regulamentul provizoriu tipărit și promulgat în anul 1922, în formă de dispozițiuni ministeriale, care n'a fost altceva de cât un surrogat de încercări, plin de lacune, a dezlegat chestiunea ortodoxiei în Polonia. În realitate, s'a dovedit plin de lipsuri și contradicții, corectarea cărora cere însăși viața. Până acum toate aceste chestiuni se rezolvă foarte anevoae: „trece la arhiv“ sau „așteptăm până la legiferarea nouă“ și îmbogățesc arhivele ministerului cu muniți de dosare, a cărora rezolvare pentru biserica ortodoxă au o însemnătate vitală.“

Autorul articolului în „Curier Varsavschii“, cu argumente convingătoare, dovedește, că „regulele temporale ale anului 1922, nu pot fi considerate ca legi și că legile vechi, nedesființate, referitoare la biserica ortodoxă, cu excepția acelor cari stau în contradicție cu legiferarea poloneză, trebuie să fie considerate ca fiind în vigoare. Ca închiere Dl. Modzelevschii apelează parlamentul să se ocupe cu chestiunea situației de drept a bisericii ortodoxe în Polonia și-și exprimă speranța, că această înaltă instituțiune legislativă „garantează ortodoxiei apărarea convenită a situației ei de drept, care în decursul multor ani n'a putut fi eczoperată“.

Cele mai apropiate probleme a politicii de stat, poloneze în raport cu biserica, Dl. Modzelevschii, consideră: aprobarea din partea guvernului, statutul de organizare internă a bisericii ortodoxe în Polonia făcută de stăpânirea bisericească, promulgarea legii, care va regula raportul între biserică și stat, întărirea autorității bisericești și dezlegarea chestiunilor materiale ale vieții bisericești în spiritul dorințelor clerului ortodox și a tuturor cetățenilor ortodocși din Polonia.

Nu este sigur, că vocea Dlui Modzelevschii va va fi auzită de aceia, de cari atârnă dezlegarea tuturor acestor chestiuni. Totuș opinia publică ortodoxă din Polonia rămâne recunoscătoare Dlui Modzelevschii pentru apărarea intereselor bisericești și corectă înțelegere a intereselor statului polonez.

A. C.

In regiunea râului Euftrat s'a găsit scheletul omului primitiv(?)

E cunoscută falmoasa teorie a lui Darwin, după care omul afirmativ s'ar deriva dela maimuță și că a trebuit să existe cândva o ființă transitorie, care să formeze zala de legătură dintre foarte dezvoltatul om-maimuță și omul primitiv. Pre aceasta ființă transitorie căreia savantul i-a dat numirea de „Missing-Link” și de atunci încoace au căutat-o mereu în toate părțile lumii adepții doctrinei lui Darwin. — Aproape în fiecare deceniu se lăsa odată vestea că ar fi dat de rămășițele lui Missing Link, dar tot de atâtea ori s'a învederat rătăcirea, însă pe exploratorii, cari joară pe veracitatea teoriei lui Darwin, nici o decepțiune și nici un eșec nu i-a putut reține dela continuarea scrutațiilor lor. In genealogia omului este o lacună, — așa zic ei, — până atunci până când nu vor găsi pe Missing Link-ul lui Darwin.

Înainte cu vre-o câțiva ani, a produs viu interes în lumea întreagă știrea că s'a găsit scheletul acestui misterios om primitiv, și anume în Africa de Sud. Descoperitorul norocos a furnizat atunci osăminte la New-york, unde au fost așezate și conservate cu multă îngrijire într'un dulap de sticlă. Pe urma acestei descoperiri s'a născut apoi o literatură întreagă pro și contra asupra lui Missing Link; savanții au examinat oasele desgropate și minuțioasa examinare a descoperirii arheologice considerată la început de importantă, s'a finit cu un rezultat, ce a desmeticit foarte neplăcut pe exploratorii, căci s'a constatat într'un mod mai presus de toată îndoiala, că la nici un caz nu poate fi vorba de osămintele omului primitiv, ci numai de niște oase comune de animal.

După aceasta mare rătăcire și greșeală științifică a urmat apoi un răstimp de liniște, pe care acum o întrerupe știrea sosită la Londra, cumcă săpăturile, cari de o vreme încoace decurg sub conducerea unor arheologi americani în ținutul Euftratului: *au scos la iveală atari fragmente de oase, despre cari după o examinare aprofundată trebuie să se presupună că sunt rămășițe de ale lui Missing Link.* Telegrama care aduse noutatea despre acest eveniment, însemnat a fost primită în Londra cu sentimente destul de mixte, și mulți cumînfindu-se din experiențele trecutului trag la îndoială, și probabil nu tocmai fără temei, veracitatea știrei.

Antropologul *Fairfield Osborne*, a cărui nume e bine cunoscut în Anglia și America, stă în fruntea scepticilor.

Unui ziarist, care îl întrebase, că ce părere are despre noua descoperire, i-a declarat că rămășițele osămintelor desgropate în regiunea Euftratului, peste tot nu le consideră de rămășițele lui Missing Link. Cercetarea îi va da lui dreptate, precum a fost în drept și atunci, când în butul multor atacuri a persistat neclintit în opinia *cumcă și în chestia autenticității osămintelor omului-maimuță păstrate în muzeul din New-york, arheologii se aflau în rătăcire.*

De altminteri părerea lui Osborne despre întreaga teorie a lui Darwin e aceea că *Darwin a greșit când a susținut despre omul maimuță că e ruda omului primitiv.* După părerea lui Osborne nu există absolut nici un fel de cuscrenie, ori cumetrie între om și maimuță. Cunoștințele noastre despre omul primitiv sunt cât se poate de mance.

De rămășițele osămintelor oamenilor cari au viețuit în epocile geologice mai vechi, s'a dat numai foarte arare ori. De cumva însă ar succede alevea să se găsească scheletul respectivului om primitiv, care a trăit înainte de asta cu multe milioane de ani pe pământ, nici chiar atunci u'am fi de loc mai cumînți ci cel mult cu o surprindere mai avuți.

In cazul acesta s'ar dovedi adecă, cumcă scheletul respectiv diferă numai foarte puțin de scheletul omului din zilele noastre, și că peste tot *nu ar fi aceea ce spera Darwin dela Missing Link.*

Nu e nevoie să accentuăm deosebit, cumcă savantul Osborne cu părerea sa aceasta se află în fața unei tabere mari, care pretinde a fi convinsă pe deplin de corectitatea doctrinei evoluționiste alui Darwin. Tabera aceasta crede orbis în Missing Link și speră că odată tot va aduce la lumina zilei scheletul lui. Cel-ce raționează în chipul și felul acesta, văd în știrea lansată, că în ținutul râului Euftrat s'ar fi aflat scheletul lui Missing Link, confirmarea tradițiunii biblice, care după cum se știe, așează pe teritoriul acela patria străbună a omenirii.

Chestiunea de mai sus, însă nici pe din departe să fie deja rezolvată în mod definitiv, căci numai în trecutul apropiat am putut fi martori ai falosului proces din Dayton care pentru că a erupt din cauza teoriei lui Darwin, a fost numit în genere procesul maimuțelor. Și cu toate, că acci, cari au negat hotărât

Inrudirea noastră cu omul-maimuță a lui Darwin, pe vremuri au fost foarte atacați, nu e nici decât exclus ca tot pe partea lor să se afle dreptatea. Declarațiunea savantului Osborne comunicată mai sus, nu stă singuratică.

Tradus din „Temeșvări Hiriap”
de Nicolae Fizeșianu,
protopop mil. ort. rom. pensionat

Înțelegerea dintre Stalin și Troțchii. Sovietele pregătesc revoluția comunistă în România.

London, la 16 Aprilie. Corespondentul ziarului „Morning Post” comunică din Riga, că după unele tratative, cari au avut loc la Constantinopol, între Stalin și Troțchii, s'au încheiat cu o înțelegere definitivă, respective cu împăcarea acestor doi conducători ai Rusiei sovietice. După acest comunicat, Troțchii s'ar fi învovt să la conducerea propagandei bolșevice în România și să organizeze revoluția în Basarabia pentru care scop i-se vor da mijloacele financiare dela Moscova. Bolșevicii doresc, ca revoluția aceasta să aibă loc în luna Mai a. c.

Stalin a pus condiția, ca Troțchii personal să conducă revoluția și să proclame independența Basarabiei; care după aceasta va fi ocupată de către armata roșie. Dacă, din această cauză, s'ar isca un război între România și Rusia, în care verosimil va intra și Polonia, Troțchii va fi pus în fruntea armatei roșii.

Cu câteva zile în urmă a avut loc o conferință a conducătorilor armatei roșii, în care și-au exprimat bucuria pentru reîntoarcerea lui Troțchii, lucru, care în armata roșie e primit cu mare satisfacție.

Știri din Atena.

Corespondentul nostru din Atena ne scrie că în privința apropiatului „prosinod ecumenic” se observă în genere un optimism, mai ales că tendința este de a se aduna la Atena.

Biserica episcopală anglicană a reînceput pipăirea terenului pentru o unire cu biserica ortodoxă. Spre acest scop, a sosit la Atena, d. Endinoto(?), prof. de

exegeza Noului Testament la Universitatea din New-York, și în șederea Sa pe aici, a vizitat și Facultatea de Teologie, unde a ținut un curs, vorbind despre biserica episcopală anglicană. A spus, între altele, că „biserica episcopală anglicană se află—tot așa ca și cea ortodoxă—pe calea de mijloc între cea apuseană și cea protestantă”, totuși pentru unirea acestora, trebuie mai nainte ca aceste două biserici (angl. și ort.) să se cunoască.

Mulțumită publică.

M. On. Direcțiune a Institutului de credit și economii „Crișana” d'n Brad, în frunte cu neobositul ei director Ion Ghișa — mânași de zelul creștinesc de care sunt conduși în toate lucrările lor — au dăruit fondului protopopesc al Gurahonțului suma de 2000 Lei, punând prin aceasta donațiune *prima piatră* la baza acestui fond al nostru.

Pentru acest gest nobil, în numele protopopiatului, exprim mulțumirile mele.

Gurahonț, la 15 Aprilie 1929.

Const. Lazar
protopop.

INFORMAȚIUNI

Prea Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie și Presa.

Este cunoscută admirația P. Sf. Sale Episcopului nostru pentru presa bună. Prea Sfinția Sa sprijinește și cu fapta toată presa bună, abonându-se la cel puțin 25 ziare și reviste. „Voința Poporului” din Arad a trimis nu demult următoarea adresă P. Sf. Sale:

Preasfințite

Domnule Episcop!

Am primit cu mulțumire costul abonamentului ce ați binevoit să ne trimiteți pentru ziarul „Voința Poporului.”

Nespus de plăcut surprinși de gestul Prea Sfinției Voastre, ținem să vă asigurăm și pe această cale, că în activitatea noastră suntem și vom fi inspirați, în toată vremea, de spirit pur național și creștin.

Lupta, pe care Preasfinția Voastră o duceți cu atâta dârzenie împotriva diverselor secte și acțiuni cari tind la subminarea bisericii noastre ne va înșlăru și pe noi, dârzi și hotărâți, alături de Preasfinția Voastră.

Primiți, Preasfințite Domnule Episcop, mulțumirile noastre și expresiunea sentimentului nostru de înaltă stimă și considerațiune.

Al Preasfinției Voastre

Devotat
Director: M. Rusu

Predică în catedrală. Duminică în 28 April a. c. se va deschide cu deosebită solemnitate Sinodul eparhiei Aradului. Înainte de deschidere se va oficia Sf. Liturghie în biserica noastră catedrală de P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie cu asistența înaltului cler.

Predica va fi rostită de distinsul predicator și preot al capitalei, Prea Cucernicia Sa părintele Toma Chiricuță, chemat anume spre a cuvânta iubiților noștri credincioși. Răspunsurile liturgice vor fi date de corul „Armonia” de sub conducerea dl. prof. At. Lipoan.

Invităm cu toată dragostea pe iubiții noștri credincioși a veni cu toții în ziua de 28 April c. la sf. biserică spre a asista la sf. slujbă și a asculta predica unui renumit propovăduitor al ortodoxiei.

Conferința Preotului T. Chiricuță. Prea Cucernicia Sa, distinsul preot și predicator, Toma Chiricuță din București va ține în 29 Aprilie c. (Luni) la ora 6 după masă, o conferință la Palatul Cultural, tratând despre:

„Problema cea Mare”

Beuturile. La cancelaria mitropoliei Moldovei s'a întocmit o socoteală privitoare la pustirile ce le face alcoolismul în țară. Această statistică a fost înaintată ministerului sănătății. Între altele, se arată, că între tinerii chemați la recrutări, mai bine de 25 la sută sunt respinși din cauza urmărilor beuturii, 45 la sută dintre copii mor în pruncie, din cauza că părinții lor au fost beutori. Dintre bolnavii din spitale, mai mult ca 40 la sută au suferit de boale din beție din 500 nașteri anuale, numai la sate, peste 48 la sută copii au murit înainte de 5 ani, tot din cauză că sunt născuți din părinți alcoolici. I. P. S. S. Mitropolitul, arată că într'un singur an, în 1926, s'au cheltuit în România, pentru băuturi spirituoase, 16 miliarde lei, ceea ce reprezintă 40 la sută din bugetul statului, 50 la sută din exportul țării și 900 pe an de cap de locuitor.

Pedeapsa lui Dumnezeu. În spitalul comunal al unui orașel din Jugoslavia, se găsesc doi bolnavi, un bărbat și o femeie. De opt zile, amândoi dorm fără

întrerupere, fără să pară deloc hotărâți să se deștepte. Această populație nu crede în ceea ce spun medicii, cari vorbesc de știință și de nervi. Toată lumea de pe acolo știe sigur că cei doi stau așa, adormiți, pedepsiți de Dumnezeu, fiindcă... trăiau necununați!

Vom învia. În Egipt, învățații fac săpături să afie cum a fost lumea cea veche din vremea împăraților egipteni. Aceste săpături au aflat în cripta unui împărat — cu numele Tutankamen — între altele și grâu de acum 4000 de ani și învățații și-au zis „haideți să cercăm, oare grâul acesta mai are putere să răsăre?” Și au sămănat grâul în pământ și la câteva săptămâni grâul a încolțit și a răsărit. Acest grâu, răsărit după 4000 de ani, par'că vorbește și muștră pe toți acel sfătoși nebuni, cari învață că nu mai este nici o altă viață în afară de această trecătoare și ticăloasă, pe care o trăim acum. „Iată nebulilor — zice grâul răsărit — eu am răsărit după ce am stat închis 4000 de ani în cripta acestui împărat. Așa va învia și corpul vostru, ori câte mii de ani va trebui să stea în pământ până va răsuna trîmbița învierii.

După 18 ani. Un țaran din Tirol s'o reîntors acasă după 18 ani. Familia sa îl credea mort de multă vreme. El fusese înrolat în 1911 în armata austriacă și a fost surprins de război la Lemberg. A căzut rănit în primele lupte dintre ruși și austriaci și a fost luat prizonier. Fiind dus în Rusia, s'a perindat acolo din spital în spital. S'a dus mai târziu în Siberia, unde sub regimul bolșevic a fost tâmplar. Până în 1919 a putut să trimită vești familiei sale, însă dela această dată nu s'a mai știut nimic de el, astfel că toți îl credeau mort. Vara trecută a putut să trimită din nou o scrisoare alor săi și după multă trudă a sosit acum acasă.

„Pocăit” care s'a pocăit.. În ziua a II-a de Paști a murit în parohia Geoagiu-Joseni „pocăitul” Lazăr Cârăguț, bine cunoscut în aceste părți ca unul dintre cei mai înverșurați predicatori, făcând parte din secta „studenților de Biblie”. Pe patul de moarte și-a exprimat ultima dorință de a fi înmormântat după rânduiala bisericii noastre ortodoxe, de către preot. În dimineața Învierii a cerut să i se aducă sf. Paști, pe care luându-le cu o adâncă cucernicie, făcându-și semnul sf. cruci, a dat mulțumită lui Dumnezeu, pentru harul de care l-a învrednicit în cele din urmă momente ale vieții sale. Chemând apoi în jurul său soția, și 5

copii, rudeniile și vecinii, i-a sfătuit pe toți să rămână fil credincioși ai bisericii și credinței noastre strămoșești, după care a trecut la cele vecinice. Obținând și aprobarea autorității noastre bisericesti, *pocăitul* Lazar Cârăguț a fost înmormântat în Miercurea luminată, după rândulala sf. noastre biserici, în prezența unei numeroase asistențe. Căința lui în ceasul al 12-lea, după o rătăcire de 12 ani și care, ne reamintește minunata întoarcere dintre cei doi tâlhari răstigniți pe cruce alături de Mântuitorul, a zguduit a dănc sufletele credincioșilor. Din acest exemplu vor putea să învețe atât credincioșii noștri, cât mai ales „pocăiții” cari s'au lăpădat de legea lor strămoșească.

250.000—300.000 copii mor pe an în țara noastră din pricina că mamele nu-și știu îngriji copiii.

Ar fi bine ca românii noștri să mai treacă și pela doctori, și să mai lase în pace pe babele leculitoare, care și așa omoară destul oameni. Cei puțin copiii să fie arătați la doctori îndată ce sunt bolnavi.

CONCURSE.

În temeiul ord. Ven. Consiliu eparhial cu ad Nr. 922 | 1929 pentru îndeplinirea parohiei I. din comuna Tauț devine vacanță prin decedarea parohului Pavel Ana, prin aceasta se scrie concurs repetit cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala” pe lângă următoarele venite:

1. Sesiunea parohială în extensiunea ei de astăzi, adică 17 jughere cadastrale, eventual și pământul întregitor până la 32 iugh. în curgere pe baza legii agrare, împreună cu dreptul de pădure și pășune. 2. Un intravilan de 400 st. ptr. 3. Răscumpărarea de bir dela epitropia bisericii în suma de 200 Lei. 4. Stolele legale. 5. Întregirea salariului din visteria statului, pe care comuna bisericască nu-l garantează. Parohia este de cl. I., dar se admit și concurenți cu cvalificațiune pentru parohii de clasa a doua, cel din dieceză străină au a produce dovadă despre consenzul Arhierelui diecezan; a se prezenta în cutare Duminecă ori sărbătoare în biserică pentru a-se face cunoscuți poporului și a-și arăta destoinicia în cele rituale și oratorie, în fine, cu respectarea art. 33 din Regulamentul pentru parohii, a-și înalnta în termenul concursual recursul adresat Consiliului parohial ajustat cu toate documen-

tele prescrise, oficiului protopopesc ort. rom. al Șriei. Alegându se obligă a catehiza fără alta remunerație la școalele din loc, cari t-se vor designa din partea celor competenți, a predica totdeauna când va servi, a suporta impozitele după bineficiul său. Până se va aranja chestia casei parohiale, va locui în casa locuită până aci de parohul dela parohia II, având a plăti comunel politice arânda, ce se va statori în de comun acord.

Din ședința consiliului par. ort. rom. ținută în Tauț, la 26 Ian. 1928.

Aurel Borza ss.
preș. cons. par.

Gheorghe Ana ss.
notar

În înțelegere cu:

Mihail Lucaș ss.
protopop ort. rom.

—□—

3—3

Neoptând nimeni, în urma Concursului publicat în „Biserica și Școala” nri. 11, 12 și 13 | 1929 — la postul de capelan temporal cu drept de succesiune din parohia Hălmăgel din pșiatal Hălmăgiului se re-pește acel concurs în întregime cu adausul că se admit recurenți de clasa II. respective în lipsa lor și de clasa III. Recursele sunt a se înalnta ajustate în regulă la acest oficiu în termen de 30 zile (treizeci) dela publicarea acestela în foala oficială.

Consiliul parohial din Hălmăgel.

În conșelegere cu:

Cornel Lazar ppopul Hălmăgiului.

3—3

Citiți și răspândiți

„Biserica și Școala”

Redactor responsabil: SIMION STANA.